Savupiippujen ympärille elämää kulttuurista

Valtakunnallinen tekstiilialan toimintakeskus hyödyntäisi forssalaista perinnettä ja osaamista

Aki Vaani
FORSSAN LEHTI

TEKSTIILITAIDE Savupiipputeollisuuden kadotessa kulttuuri ja taide-elämä on valloittanut teollisuuskiinteistöt monilla entisajan johtavilla teollisuuspaikkakunnilla ympäri Eurooppaa. Vanhoihin kiinteistöihin on syntynyt keskittymiä, jotka ovat ruokkineet monenlaista luovuutta. Tämä näkyy yleensä myös tilojen käyttöasteessa ja ennen pitkää myös matkailijavirroissa.

Tekstiiliteollisuuden loppuminen Forssassa herätti Hämeen taidetoimikunnan virittämään vanhan ajatuksen valtakunnallisen tekstiilimuseon perustamisesta Forssaan. Ajatusta tukee 160-vuotinen tekstiiliteollisuuden perinne ja alan osaamisen keskittyminen Forssan seudulle.

Tekstiiliteollisuuden valtakunnallinen museo puuttuu Suomesta täysin. Alan museotoimintaa on maassa muutenkin hyvin vähän. Tilaustä museon perustamiselle siis olisi.

Taidekriitikko, kuraattori **Hannu Castrén** näkee Forssan ehdottomaksi tekstiilimuseon sijoituspaikkakunnaksi. Castrénin mielestä alueen taiteellinen ja teollinen perinne tukee museon perustamista.

– Tämän tyyppisillä keskuksilla pitää olla vahva ydin. Forssassa tämä ydin voisi olla tekstiiliala, koska tämän alan osaamista paikkakunnalla on runsaasti, sanoo Castrén.

Castrénin mukaan museon ympärille voisi kehittää tekstiilialan toimintakeskuksen.

– Mikäli perustetaan vain museo, sillä olisi ainoastaan paikallista kiinnostavuutta. Mikäli perustetaan laajempi keskittymä, jossa järjestettäisiin seminaareja, koulutusta ja tapahtumia, tulee se puhkaisemaan laajemman yleisön kiinnostuksen, Castrén uskoo.

Itsekin aikoinaan Finlayson Forssan palveluksessa työskennellyt tekstiilitutkija, kulttuurineuvos **Ulla Nummikoski** tietää, että tekstiiliteollisuutta koskevaa kansallisesti merkittävää arkistoaineistoa on vielä tallessa tuhansien hyllymetrien edestä. Suuri osa tästä materiaalista on Nummikosken mukaan tutkimatta.

– Mikkelin Elinkeinoarkistossa on tuhat hyllymetriä Finlayson Forssan arkistoista peräisin olevaa teollista ja sosiaalista materiaalia, joka uhkaa lähteä säkeissä roskalavalle, ellei sitä oteta ajoissa talteen. Tämä aineisto pitäisi saada arkistoitavaksi ja tutkittavaksi, Nummikoski huomauttaa.

> "Tämän tyyppisillä keskuksilla pitää olla vahva ydin"

Nummikoski katsoo, että valtakunnallinen tekstiilimuseo olisi oiva paikka aineiston säilyttämiseen. Tätä ennen aineisto tulisi tutkia ja arkistoida.

– Forssan seudulla on materiaalitutkimusta MTT:llä ja ilmeisesti sielläkin on jonkinlainen arkisto. Myös Mustialan vanhassa arkistossa on arvokasta tavaraa. Myös nämä arkistot voisi koota yhteen hyödynnettäväksi tutkimuksessa ja koulutuksessa, Nummikoski toteaa.

Nummikoski on samaa mieltä Castrénin kanssa siitä, että pelkästään museotoimintaan käytettynä arkistomateriaalin kerääminen ei kannata. Siihen pitäisi kulttuurineuvoksen mielestä sitoa myös koulutusta ja tutkimusta.

Tekstiilitaiteilija **Outi Silfverius** näkee tekstiilialan toimintakeskuksen ruokkivan myös tekstiilitaidetta ja yritystoimintaa. Hän näkisi mielellään toimintakeskuksen ympärillä työpajoja, kankaiden värjäystä ja tekstiilipainantaa.

Tekstiilimuseota on puuhattu Forssaan aiemminkin. Ulla Nummikosken mukaan asiaa valmisteli 1980-luvulla työryhmä, joka teki pitkällisen selvitystyön museon toimintamahdollisuuksista ja perustamisesta. Asiasta tehtiin hankesuunnitelma kustannusarvioineen.

Lopulta hanke kuitenkin kaatui kaupunginhallituksen käsittelyssä.

– Forssa ei ollut vielä tuolloin valmis tekstiilimuseolle, vaikka runsaasti töitä asian eteen tehtiin. Toivottavasti tulevaisuudessa ollaan valmiimpia, koska tällainen keskus pitäisi Suomessa olla, hän toteaa.

Tekstiilimuseon perustamisesta keskusteltiin tiistaina Forssassa Hamkin Kehräämön tiloissa järjestetyssä seminaarissa. Seminaarin aiheena oli Kuirtka kulttuurin keskukset syntyvät ja tekstiilimuseokysymys oli yksi osa kokousteemaa.

Asiasta keskusteltiin vilkkaasti. Forssan kaupunginjohtaja Tapani Venholle esitettiin suora kysymys museon perustamisen mahdollisuudesta Forssassa. Venho ei suoranaisesti torpannut aihetta, mutta ei näyttänyt myöskään vihreää valoa tämän hetkisessä tilanteessa.

Taidetoimikunnan edustajat kuitenkin lupasivat, että asiaan palataan Ars Häme 2010 taideviikon yhteydessä järjestettävässä seminaarissa elokuussa.

Aki Vaani

Kulttuurineuvos Ulla Nummikoski oli aikoinaan mukana valtakunnallisen tekstiilimuseon perustamista suunniteltaessa työryhmässä. Taidekriitikko Hannu Castrénin mielestä sama idea pitäisi herättää uudelleen henkiin.

Seppo Pessinen

Forssassa 1980-luvulla suunniteltua hanketta valtakunnallisesta tekstiilimuseosta herätellään uudelleen henkiin.

Valtakunnallista tekstiilimuseota ajetaan Forssaan

Aki Vaani
FORSSAN LEHTI

FORSSA Valtakunnallisen tekstiilimuseon perustaminen Forssaan on saamassa uutta tulta alleen. Aloitteen museon perustamisesta teki tällä kertaa Hämeen taidetoimikunta. Museon perustamista pohdittiin Ars Häme 2010 taideviikkojen esiseminaarissa Forssassa.

Asiantuntijalausunnon asiaan antanut forssalainen tekstiilitutkija, kulttuurineuvos **Ulla Nummikoski** on vahvasti sitä mieltä, että mahdollisen museon ympärillä pitäisi olla toimintakeskus, joka sisältäisi tekstiilialan tutkimusta, koulutusta ja yritystoimintaa.

Taidekriitikko, kuraattori **Hannu Castrén** jyväskylästä näkee Forssan ehdottomasti valtakunnallisen tekstiilimuseon sijaintipaikkana. Forssan puolesta puhuvat Castrénin mielestä niin teollinen kuin taiteellinen perinne.

– Esitetyn kaltaisilla toimintakeskuksilla pitää olla vahva ydin. Forssassa tämä ydin voisi olla tekstiilitaide ja -teollisuus, koska paikkakunnalla on juuri tämän tyyppistä osaamista, Castrén toteaa.

Tuottaja **Anna Vesén** vahvisti tilaisuuden lopuksi, että tekstiilimuseoajatusta kehitellään edelleen Forssassa elokuussa pidettävien Ars 2010 taideviikojen kuluessa. Taideviikon teemana on tänä vuonna Tehdas.

FORSSAN LEHTI
Kulttuuri, s. 7 10.3.10

Ars Häme '10 rantautuu Forssaan

FORSSAN LEHTI

FORSSA Hämäläinen taideviikko Ars Häme '10 levittäytyy elokuussa Forssaan. Viikon taide- ja kulttuuritapahtumien kirjo ammentaa voimiaan myös Forssan kulttuuri- ja teollisesta perinteestä, sillä taideviikon teemana on Tehdas.

Taideviikon runko rakentuu näyttelyistä, työpajoista ja seminaarista. Sisällön kaikki osat linkittyvät kiinteästi toisiinsa ja tapahtuma keskittyy kaupungin keskustaan.

Ympäristö ja uusiokäyttö ovat teemassa mukana: taideviikolla kierrätetään niin ajatuksia, ideoita, materiaaleja kuin tapahtuman teemaakin kuvataiteesta teatteriin ja musiikista kirjallisuuteen.

Tapahtuman sisältöjä ovat mm. tekstiili- ja lasitaidenäyttelyt sekä teollisen tekstiilin historianäyttely Finlaysonin Kutomolla; ympäristötaiteen näyttely Loimijoen rannalla, työpajoja eri kohderyhmille ja taideseminaari sekä teatteriesitys.

Lasi- ja tekstiilitaidenäyttelyyn osallistuu taiteilijoita niin Hämeestä kuin muualtakin. Joen varrelle nousevaan ympäristötaiteen näyttelyyn kutsutaan hämäläisiä taiteilijoita ja Kuhankosken Killan jäsenistö esittelee teoksiaan omassa näyttelyssään. Killan ulkoilmanäyttely laskeutuu pitkästä aikaa sillan alle. Tapahtuman kirjallinen kirjo ulottuu sarjakuvanäyttelystä työpajoihin ja kirjailijatapaamisiin.

Elokuun seminaarissa käsitellään mm. Forssan roolia Suomen tekstiiliteollisuudessa, ja edelleen suunnitelmaa valtakunnallisen tekstiilimuseon perustamisesta ja tyhjentyneiden tilojen kiinnostavuutta luovan alan yrittäjien näkökulmasta. Valtavan kokoinen Valkaisusali muuttuu rouheaksi näyttelytilaksi ja teatterielämyksen paikaksi Renor Oy:n tuella.

Kulttuuria tehtaisiin. *Useilla teollisuuspaikkakunnilla savupiippujen sammuminen on merkinnyt kulttuurielämän ja ns. luovan talouden syntymistä.*